

2025-01-23
S2025/00112 (delvis)**Socialdepartementet**Myndigheten för vård- och
omsorgsanalys
Box 6070
102 31 Stockholm

Uppdrag till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att följa upp tillämpningen av den nya socialtjänstlagen samt statens stöd till kommunerna

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i uppdrag att följa upp tillämpningen av grundläggande bestämmelser i den nya socialtjänstlagen tre år från ikraftträdandet. Myndigheten ska även utvärdera statens stöd till kommunerna för omställningen till en långsiktigt hållbar, dvs. mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Myndigheten ska vid planeringen av uppdragets genomförande och när det är relevant i uppdragets genomförande samråda med berörda myndigheter.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska senast den 31 maj 2027 lämna en delredovisning av uppdraget samt senast den 31 maj 2029 en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Myndigheten ska ha ett barnrätts-, funktionshinders- och jämställdhetsperspektiv i redovisningarna.

För uppdraget får Myndigheten för vård- och omsorgsanalys under 2025 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 1 december 2025. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma

tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisningar, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Regeringen har den 23 januari 2025 beslutat om propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89) med förslag till en ny socialtjänstlag som föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Lagförslaget syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar, mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Socialtjänstlagen är den lag som lägger grunden för socialtjänstens verksamheter. Det omfattar socialtjänstens funktionshindersomsorg, familjerätt, familjerådgivning, individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg.

Regeringen har samma dag beslutat om uppdrag till Socialstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Inspektionen för vård och omsorg, Myndigheten för delaktighet, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering samt Upphandlingsmyndigheten att stödja kommunerna i omställningen till en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst (S2025/00116).

Regeringen har även beslutat om uppdrag till Socialstyrelsen att fördela statsbidrag till kommunerna i syfte att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst (S2025/00122) samt statsbidrag för att stärka och utveckla socialtjänstens brottsförebyggande arbete i enlighet med den nya lagen (S2025/00111).

Regeringen har den 20 december 2024 ingått en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner avseende 2025–2026 för att stödja kommunerna vid genomförandet av den nya socialtjänstlagen och omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst (S2024/02239).

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys följer upp och analyserar socialtjänsten och omsorgen ur ett brukar- och medborgarperspektiv.

Myndigheten ska följa upp tillämpningen av den nya socialtjänstlagen samt utvärdera statens stöd till kommunerna för ändamålet.

Uppföljningen bör omfatta grundläggande bestämmelser för en hållbar socialtjänst i den nya socialtjänstlagen: de nya övergripande målen för socialtjänsten att arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig samt främja jämställda levnadsvillkor, att kommunen ska planera insatser till enskilda och i planeringen särskilt väga in behovet av förebyggande och tidiga insatser, att socialnämnden får erbjuda insatser utan individuell behovsprövning, socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen, samt att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Det handlar också om att socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet samt särskilt arbeta för och ta initiativ till att förebygga och motverka brottslighet bland barn och unga. Förslaget till ny socialtjänstlag innehåller också ett förtydligat barnrättsperspektiv. Utgångspunkten för uppföljningen är den inriktning som kommer till uttryck i propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89).

Regeringen beräknar att 4 500 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget årligen 2026–2028 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Karin Hjelmer

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevision, SAM
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA, OFA K
Justitiedepartementet/KRIM
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB, SPN
Riksdagens socialutskott
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Inspektionen för vård och omsorg
Myndigheten för delaktighet
Socialstyrelsen
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Upphandlingsmyndigheten
Akademikerförbundet SSR
Föreningen Sveriges socialchefer
Sveriges Kommuner och Regioner
Vision